

трѣбва да присѣствуватъ при засѣданията на народното събрание.

Какъ е допуснала Россия съставяннето въ Търново, въ 1879 г., конституция, която дава на българитѣ толкова права? Въ това не може да не се види доказателство на голѣмо безпристрастие, тъй като България била малко расположена да замѣни своитѣ права съ нѣкакво деспотическо управление. Отъ друга страна, недоброжелателитѣ прѣдполагатъ, че, като си отивала, Россия искала да остави на младото княжество сѣнджечето на Пандора, отъ което трѣбва да излѣзе толкова зло, че, наскоро да повикатъ пакъ Россия като докторъ. Въ дѣйствиелностъ, тъй се и случило. Но кой е виноватъ: конституцията-ли, княза, или неговитѣ поданници?

Вопрѣки общото мнѣние, азъ не считамъ българската конституция много народовластна и, по скоро, я признавамъ недостатъчно народоправна. Трѣбвало да се върви по нататъкъ, до „коммунизма“, т. е. до онова управление, което е било въ сила въ пуританскитѣ колонии на Нова Англия, прѣди революцията на 1870 г. Въ сѣщото врѣме, безотлагателно би било необходимо да се тури край на злоупотрѣбленията съ парламентаризма. Господарство, съставено отъ съюза на самоуправляющи се общини, и депутати, не избрани направо, а отъ общинитѣ сгруппирани въ избирателни окрѣжи: ето основната мисль, идеята-майка, на устройството, което азъ под-разумѣвамъ.

Въ България всеобщото подавание на гласовѣтъ може удовлетворително да кара редовно мѣстнитѣ дѣла, защото тѣ се рѣшавали отъ най старо врѣме, при неговото посрѣдство. Но тѣзи сѣщитѣ селяни, които отлично могатъ да подадатъ обмисленно мнѣние за въпроси, които имъ сж извѣстни и които близко се отнасятъ до тѣхъ, се оказватъ съвършенно замаяни, кога ги викатъ да избиратъ между спорящитѣ за власть депутати отъ двѣ или три партии, между които мжно може да се прокара погранична линия. Избирателитѣ тогава се повинуватъ то на княза, то на министерството, то на попа, то на нѣкаква